

บทบรรณาธิการ

คำถาม คำว่า “ต่อแหล” เป็นการดูหมิ่นหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๙๑๙/๒๕๕๒ การดูหมิ่นผู้อื่น หมายถึง การดูถูกเหยียดหยาม สบประมาท หรือทำให้อับอาย การวินิจฉัยว่าการกล่าววาจาอย่างไร เป็นการดูหมิ่นผู้อื่นหรือไม่ จึงต้องพิจารณาว่าถ้อยคำที่กล่าวเป็นการดูถูกเหยียดหยามสบประมาทผู้ที่ถูกกล่าว หรือเป็นการทำให้ผู้ที่ถูกกล่าวอับอายหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นก็ถือได้ว่าเป็นการดูหมิ่นแล้ว เมื่อตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายคำว่า “ต่อแหล” ว่า เป็นคำด่าคนที่พูดเท็จ ซึ่งมีความหมายในทางเสื่อมเสีย การที่จำเลยกล่าวถ้อยคำดังกล่าวต่อผู้เสียหายจึงเป็นการพูดด่าผู้เสียหายเป็นการดูถูกเหยียดหยามและสบประมาทผู้เสียหายว่าเป็นคนพูดเท็จ จึงเป็นการดูหมิ่นผู้เสียหายอันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๙๑

คำถาม ชิงลวดแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าเพื่อจะป้องกันทรัพย์สิน มีผู้มาถูกเข้าถึง แก่ความตาย จะเป็นความผิดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

(ก) กรณีที่ผู้ถึงแก่ความตายมิได้มีเจตนากระทำความผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒/๒๕๑๐ ผู้ตายเรียนหนังสืออยู่ที่วัดละหาร ซึ่งจำเลยเป็นครูอยู่ ทั้งเป็นเด็กหญิงและเป็นหลานของจำเลย มีบ้านอยู่ติดกับบ้านของจำเลย เมื่อจำเลยชิงลวดเส้นเดียวและเล็กไว้ในบริเวณบ้านและปล่อยกระแสไฟฟ้าให้แล่นไปตามลวดนั้น เมื่อเวลาจวนสว่างผู้ตายเข้าไปในเขตรั้วบ้านจำเลย และมาถูกสายไฟของจำเลยเข้าถึงแก่ความตาย ดังนี้ จึงถือไม่ได้ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการป้องกันสิทธิของตนโดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยมีความผิดฐานทำให้คนตายโดยไม่มีเจตนา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๙/๒๕๑๑ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำโดยประมาท ได้ใช้เส้นลวดที่ไม่มีฉนวนใด ๆ ห่อหุ้มซึ่งทางด้านบนรั้วไม้โรงภาพยนตร์ของจำเลยใกล้ทางเดินของบุคคลทั่วไปในระดับคนยืนพื้นเอื้อมจับถึง แล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าไปตามเส้นลวดดังกล่าว ขณะที่ภาพยนตร์กำลังฉาย เพื่อป้องกันมิให้คนข้ามรั้วเข้าไปลอบดูภาพยนตร์ทางรูฝาโรงภาพยนตร์จึงเป็นเหตุให้นาย ป. ซึ่งเข้าไปยืนถ่ายบัตรสวาทริมรั้วตรงบริเวณ ดังกล่าว เอื้อมมือไปจับส่วนบนของรั้ว นิ้วมือเลยไปถูกเส้นลวดนั้น กระแสไฟฟ้าจึงแล่นเข้าสู่ร่างกายถึงแก่ความตาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑ และริบเส้นลวดของกลาง

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า กรณีจำเลยใช้เส้นลวดที่ไม่มีวัตถุใด ๆ ห่อหุ้มซึ่งทางด้านบนของรั้วไม่โรงภาพยนตร์ของจำเลย แล้วปล่อยกระแสไฟฟ้า ๒๒๐ โวลต์ไปตามเส้นลวดนั้นเพื่อป้องกันมิให้คนข้ามรั้วเข้าไปลอบดูภาพยนตร์ทางรูฝาโรงภาพยนตร์ เป็นการกระทำที่จำเลยมิได้เจตนาฆ่า แต่เจตนาทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ป.อ. ม. ๒๙๐ มิใช่กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๒๙/๒๕๒๐ จำเลยตกกล้าในนาหลังบ้านจำเลยเมื่อประมาณ ๗ วันก่อนเกิดเหตุจำเลยใช้ขึงลวดสองเส้นรอบที่ตกกล้า สูงจากพื้นดินประมาณ ๓ นิ้ว แล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าขนาด ๒๒๐ โวลต์จากบ้านเข้าไปในเส้นลวดสองเส้นที่ขึงไว้ เพื่อป้องกันมิให้หนูไปกินข้าวกล้า ครั้นวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๑๘ เวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา นาย ส. ผู้ตายออกจากบ้านไปหากบหาปลาตามทุ่งนาแล้วไปเหยียบสายลวดที่จำเลยปล่อยกระแสไฟฟ้าไว้ เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายตรงที่เกิดเหตุขึ้นเอง

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยก็ยอมรับอยู่ว่าสายลวดที่จำเลยขึงรอบที่นาที่ตกกล้า และปล่อยกระแสไฟฟ้าไว้ นั้น หากสัตว์ไปถูกเข้าก็จะถึงแก่ความตายได้ ทั้งจำเลยยังมักป้ายห้ามเข้าในเขตที่ตกกล้าด้วยแสดงว่าจำเลยย่อมรู้ว่า สายลวดที่มีกระแสไฟฟ้างดงกล่าวเป็นอันตรายแก่คนที่เข้าไปในเขตที่ตกกล้าเช่นเดียวกัน การที่จำเลยขึงลวดมีกระแสไฟฟ้างดงกล่าวแล้ว ย่อมเห็นผลของการกระทำนั้นได้ว่า อาจมีคนหากบหาปลาตามทุ่งนาเดินมาถูกลวดที่มีกระแสไฟฟ้างดงกล่าว และได้รับอันตรายแก่ร่างกาย **จึงถือได้ว่าจำเลยมีเจตนาทำร้ายผู้อื่นแล้ว** เมื่อผู้ตายผ่านไปถูกสายลวดที่มีกระแสไฟฟ้าถึงแก่ความตาย อันเป็นผลจากการกระทำของจำเลย จำเลยจึงต้องมีความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่าตาม ป.อ. ม. ๒๙๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๘๔/๒๕๒๘ ผู้ตายเข้าไปในบริเวณบ่อปลาของนายจ้างเพื่อจะเกี่ยวหญ้า จำเลยไม่มีสิทธิทำร้ายผู้ตายได้ เมื่อจำเลยขึงลวดไว้ภายในรั้วลวดหนามที่ล้อมรอบบริเวณบ่อเลี้ยงปลาของนายจ้าง และปล่อยกระแสไฟฟ้าเข้าไปตามลวดนั้น ผู้ตายมาถูกสายไฟฟ้าของจำเลยเข้าถึงแก่ความตาย ดังนั้นการกระทำของจำเลยไม่เป็นการป้องกันสิทธิของผู้อื่นโดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. ม. ๒๙๐

(ข) กรณีข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ที่มาถูกระแสไฟฟ้าเข้าจนถึงแก่ความตายนั้นมีเจตนาร้าย เช่น มีเจตนาจะเข้ามาลักทรัพย์ กรณีเช่นนี้ศาลจะต้องพิจารณาเสมือนว่าถ้าผู้กระทำอยู่ในที่เกิดเหตุจะมีสิทธิกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือไม่ ในเรื่องนี้มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๒๓/๒๕๑๙ จำเลยเก็บของอยู่ในบริเวณสวนของจำเลยมีรั้วต้นพุทธรูปปลูกเป็นแนวเขต จำเลยเก็บของอันมีค่า เช่น เครื่องยนต์สูบน้ำ และอุปกรณ์

อื่น ๆ ให้อำนาจที่จำเลยเก็บไว้ในโรงเก็บของเคยถูกคนร้ายลักไป ในตำบลที่เกิดเหตุมีคนร้าย
ชุกชุม จำเลยจึงเอาเส้นลวดซึ่งที่โรงเก็บของแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าจากบ้านไว้เพื่อป้องกัน
คนร้ายผู้ตายกับพวกอีกสามคนบุกรุกเข้าไปที่โรงเก็บของในเวลาวิกาลโดยเจตนาจะลักทรัพย์
ในมือผู้ตายมีเหล็กไขควง ๑ อัน แต่ผู้ตายไปถูกเส้นลวดที่ปล่อยกระแสไฟฟ้าไว้ถึงแก่ความตาย
เสียก่อน มิฉะนั้นผู้ตายกับพวกย่อมลักทรัพย์ผู้ของตายไปได้ นับได้ว่าภัยอันตรายที่จะเกิดแก่
ทรัพย์สินของจำเลยใกล้จะถึงแล้ว ถ้าจำเลยไปพบเห็นเข้าจำเลยย่อมมีสิทธิทำร้ายผู้ตาย
กับพวกเพื่อป้องกันทรัพย์สินของจำเลยได้ ดังนั้นการกระทำของจำเลยจึงเป็นการป้องกัน
สิทธิของตนโดยชอบด้วยกฎหมาย และพอสมควรแก่เหตุจำเลยไม่มีความผิด ฎีกาที่ ๓๒/
๒๕๑๐ ฯลฯ ที่โจทก์อ้างมาข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ (ศาลจะต้องพิจารณาเสมือนว่าถ้าจำเลย
อยู่ในที่เกิดเหตุ จำเลยจะมีสิทธิกระทำความร้ายเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือไม่)

มีหมายเหตุท้ายฎีกาฉบับนี้ ศ.จิตติ ดิงศภทิพย์ ความว่า โจทก์ฟ้องตาม ป.อ. ม.๒๙๐
ฆ่าคนโดยไม่เจตนาฆ่าจึงเป็นแต่เจตนาทำร้ายเท่านั้น ไม่เกินกว่าเหตุสำหรับการลักทรัพย์โดย
ไม่ใช้กำลังทำร้าย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๙๐/๒๕๔๘ แม้ขณะเกิดเหตุผู้ตายจะเข้าไปในบริเวณบ่อ
ปลากัดของจำเลยเพื่อลักปลากัด ซึ่งถ้าจำเลยพบเห็นเข้าจำเลยย่อมมีสิทธิทำร้ายผู้ตายที่
พอสมควรแก่เหตุ เพื่อป้องกันทรัพย์สินของจำเลยได้ แต่กระแสไฟฟ้าที่จำเลยปล่อยผ่านเส้นลวด
ที่ล้อมรอบบ่อปลากัด ย่อมเป็นอันตรายร้ายแรงโดยสภาพซึ่งสามารถทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความ
ตายได้ ส่วนทรัพย์สินของจำเลยเป็นเพียงปลากัดมูลค่าไม่มาก การปล่อยกระแสไฟฟ้า
เข้าเส้นลวดกับการป้องกันทรัพย์สินของจำเลยย่อมไม่เป็นสัดส่วนกัน การกระทำของจำเลย
จึงเป็นการป้องกันสิทธิของตนที่เกินสมควรกว่าเหตุตาม ป.อ. มาตรา ๖๙ จำเลยจึงมีความผิด
ฐานมิได้มีเจตนาฆ่าแต่ทำร้ายผู้ตายจนเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา
๒๙๐ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๖๙

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๑/๒๕๔๙ โจทก์บรรยายฟ้องไว้โดยชัดแจ้งว่าเด็กชาย ค.
เข้าไปลักแดงโมในไร่ของจำเลย และจำเลยได้ต่อและปล่อยกระแสไฟฟ้าจากบ้านพักผ่านรั้ว
ลวดหนาม เป็นเหตุให้เด็กชาย ค. ซึ่งสัมผัสรั้วลวดหนามถูกกระแสไฟฟ้าจากจุดจนถึงแก่ความ
ตาย และจำเลยให้การรับสารภาพ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติได้ตามคำฟ้องของโจทก์ ดังนี้
การที่ผู้ตายเข้าไปลักแดงโมในไร่ของจำเลยดังกล่าว ถือได้ว่าผู้ตายได้กระทำการประทุษร้าย
อันละเมิดต่อกฎหมายต่อทรัพย์ของจำเลย จำเลยจึงมีสิทธิที่จะป้องกันทรัพย์สินของตนได้
แต่การที่จำเลยต่อและปล่อยกระแสไฟฟ้า ซึ่งมีแรงเคลื่อนสูงถึง ๒๐๐ โวลต์ ที่สามารถทำให้
บุคคลถึงแก่ความตายได้ ทั้งที่ทรัพย์ที่จำเลยมีสิทธิกระทำการป้องกันคือแดงโมมีราคาไม่สูง
มากนัก ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำที่เกินสมควรแก่เหตุหรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้อง

กระทำตาม ป.อ. มาตรา ๖๙ ซึ่งศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ และมีได้ยกปัญหาดังกล่าวขึ้นอุทธรณ์ฎีกา แต่ศาลฎีกายกปัญหาดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยเองได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๗๙๔/๒๕๕๒ จำเลยเป็นเจ้าของสวนผลไม้ที่เกิดเหตุซึ่งมีรั้วลวดหนามล้อมทั้งสี่ด้าน ก่อนเกิดเหตุจำเลยซึ่งเส้นลวด ๑ เส้น จากทิศเหนือไปยังทิศใต้สูงจากพื้นดินประมาณ ๕๐ เซนติเมตร ขวางกั้นกลางสวนแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าขนาด ๒๒๐ โวลต์ ผ่านเส้นลวดเพื่อป้องกันคนร้าย โดยมีเจตนาให้กระแสไฟฟ้าทำร้ายร่างกายเนื่องจากเคยมีคนร้ายเข้าไปลักผลไม้และทรัพย์สินอื่น ต่อมาในวันเวลาเกิดเหตุผู้ตายอายุ ๑๔ ปีเศษกับ ต. อายุ ๑๕ ปี เข้าไปในสวนของจำเลยโดยพังรั้วเข้าไปเพื่อจะลักกระถอนในสวนแล้วผู้ตายเดินไปถูกเส้นลวดที่จำเลยปล่อยกระแสไฟฟ้าไว้ เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าขณะเกิดเหตุผู้ตายกับ ต. มีอาวุธใด ๆ ติดตัว ประกอบกับผลไม้ที่เข้าไปเพื่อจะลักน่าจะราคาไม่มากนัก ดังนี้ หากจำเลยพบเห็นผู้ตายกับพวกในขณะเกิดเหตุ จำเลยย่อมสามารถใช้วิธีอื่นที่รุนแรงน้อยกว่าการทำร้ายร่างกายกระทำต่อผู้ตายเพื่อป้องกันสิทธิของตนให้บรรลุได้ไม่ยาก การกระทำของจำเลยจึงเป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๕๐/๒๕๕๓ จำเลยซึ่งเส้นลวดและปล่อยกระแสไฟฟ้าไว้บริเวณหน้าต่างห้องพักของจำเลยเพื่อป้องกันขโมยเข้ามาลักทรัพย์ในห้องพักของจำเลย จึงเป็นเหตุให้เด็กชาย ก. บุตรเลี้ยงของจำเลยซึ่งลักลอบปีนหน้าต่างเพื่อเข้าไปลักทรัพย์ในห้องพักของจำเลยถูกกระแสไฟฟ้าช็อตถึงแก่ความตาย แม้การกระทำของผู้ตายจะถือเป็นการประทุษร้ายอันเป็นละเมิดต่อกฎหมายและต่อทรัพย์สินของจำเลยที่จำเลยมีสิทธิที่จะป้องกันทรัพย์สินของตนได้ แต่พฤติการณ์ที่จำเลยต่อและปล่อยกระแสไฟฟ้าแรงสูงถึง ๒๒๐ โวลต์ไปตามเส้นลวดที่ไม่มีฉนวนหุ้มนั้น ย่อมเป็นอันตรายร้ายแรงโดยสภาพที่สามารถทำให้ผู้อื่นที่ไปสัมผัสถูกถึงแก่ความตายได้ ดังนั้น แม้จะเป็นการป้องกันคนร้ายที่จะเข้ามาลักทรัพย์สินในห้องพักของจำเลยและทำร้ายจำเลยกับภรรยาได้ แต่การกระทำของจำเลยก็เป็นการเกินสมควรแก่เหตุหรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๙ (จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖๙

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ